

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်း (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ။

[၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၁၇။]

အောက်ပါအတိုင်း အက်ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ ။ဤအက်ဥပဒေကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်း (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေဟု ခေါ်ရမည်။

၂။ ။နောက်တွင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေဟု ရည်ညွှန်းသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်း အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂၊ အပိုဒ် (၆) အစား၊ အောက်ပါကို အပိုဒ် (၆) အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“(၆) (က) ‘ရွာ’ ဆိုသည်မှာ၊ မြို့ပြ၏ပြင်ပ၌ရှိ၍ အစဉ်အလာအရ အိမ်များ စုပေါင်းတည်ရှိသည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် နေအိမ်များအတွက် ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်က ရွာမြေ ဟုသတ်မှတ်ထားသည့် လူအများ စုပေါင်းနေထိုင် သော ဒေသကိုဆိုလိုသည်။

(ခ) ‘ကျေးရွာ’ ဆိုသည်မှာ၊ ပုဒ်မ ၆ အရ ခန့်ထားသော ရွာသူကြီး၏ အာဏာသက်ရောက်သော နယ်နိမိတ် တွင် ပါဝင်သည့်ရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရွာများနှင့် မြေများကိုဆိုလိုသည်။”

၃။ ။အဆိုပါအက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၈ အစား၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၈ အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“၈။ ။(၁) ဤကိစ္စအလို့ငှါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော လူကြီးဦးရေပါဝင်သည့် ကျေးရွာကောင်စီကို ကျေးရွာကရွေးကောက်တင်မြှောက် ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ရွေးကောက်တင်မြှောက်သောလူကြီး များကို အရေးပိုင်က ကျေးရွာ ကောင်စီလူကြီးများ အဖြစ် ခန့်ထားရမည်။

(၂) ကျေးရွာကောင်စီသို့ အရွေးခံမည့်လူကြီးများသည်—

(က) အသက် ၂၁ နှစ် ကျော်လွန်ပြီးသူများဖြစ်ရမည်။

(ခ) မိမိအား ကျေးရွာ ကောင်စီလူကြီး အဖြစ် ရွေး ကောက်တင်မြှောက်သော ကျေးရွာအတွင်း၌ သာမန်အားဖြင့် နေထိုင်သူများဖြစ်ရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ‘သာမန်အားဖြင့် နေထိုင်သူ’ ဆိုသည်မှာ၊ ရွေး ကောက်ပွဲမကျင်းပမီ၊ ထိုကျေးရွာအတွင်း၌ အနည်းဆုံး ၁၂ လ တဆက်တည်း နေထိုင်ခဲ့၍ နောင်ကိုလည်း ဆက်လက်နေ ထိုင်ရန် ရည်ရွယ်သောသူကိုဆိုလိုသည်။

(၃) ကျေးရွာကောင်စီလူကြီးတဦးတယောက်သည်၊ ကျေးရွာ ကောင်စီမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ကျေးရွာကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ထံသို့ စာဖြင့်အကြောင်းကြား၍ နုတ်ထွက်နိုင်သည်။

- (၄) ကျေးရွာကောင်စီ၏သက်တမ်းသည်၊ ငါးနှစ်ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင်ကျေးရွာကောင်စီ၏သက်တမ်းကုန်ဆုံးသော်လည်း၊ ကျေးရွာကောင်စီအသစ်ကိုရွေးကောက် တင်မြှောက်ပြီးသည်အထိ၊ သက်ဆိုင်ရာ ကောက်စီ လူကြီးဟောင်းများသည်၊ မိမိတို့၏တာဝန်ဝန်ထမ်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ကျေးရွာ ကောင်စီလူကြီးဟောင်းအသီးသီး၌ နောက်ထပ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် အရွေးခန့်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- (၅) ကျေးရွာကောင်စီသို့ မတရားသြဇာအာဏာ သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်သော်၎င်း၊ ခြောက်လွန်ခြင်းဖြစ်သော်၎င်း၊ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်ဟု ယူဆလျှင်၊ အရေးပိုင်က ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းကို ဝယ်ဖျက်နိုင်သည်။
- (၆) အရေးပိုင်သည်၊ အောက်ပါအကြောင်းတရပ်ရပ်မကြောင့် ကျေးရွာကောင်စီလူကြီးကိုရာထူးမှ နုတ်ပယ်နိုင်သည်။
 - (က) မိမိ၏ တာဝန်ဝန်ထမ်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် ထပ်တလဲလဲ ပျက်ကွက်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာကို ပိုမို သုံးစွဲခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အာဏာကို အလွဲသုံးစွဲခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် တာဝန် ဝန်ထမ်းများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လွန်ကဲစွာပေးလျော့ခြင်း။
 - (ခ) ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားရာရောက်သော ပြစ်မှုအတွက် အာဏာပိုင်ရာဇဝတ်ရုံးက ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းကိုခံရခြင်း။
- (၇) ကျေးရွာသူကြီးသည်၊ မိမိရာထူးအလျောက် ထိုကျေးရွာကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ရမည်။”

၄။ ။ အဆိုပါအခက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၉ အစား၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၉ အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

- “ ၉။ ။ (၁) တိုင်းမင်းကြီး၏ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရရှိပြီးနောက်၊ အရေးပိုင်သည်၊ တိုက်နယ်တခုအတွင်းသို့ပါဝင်စေရမည့်ကျေးရွာများကို ကျေညာရမည်။ တိုက်နယ်အတွက် တိုက်နယ် ကောင်စီတခု ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
- (၂) တိုက်နယ် အတွင်းရှိ ကျေးရွာကောင်စီ အသီးသီးက တိုက်နယ်ကောင်စီတွင်ပါဝင်ရန် မိမိတို့ကျေးရွာကောင်စီလူကြီးများအထဲမှ ကိုယ်စားလှယ်တဦးစီရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရာတွင်ကျေးရွာကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ရွာသူကြီးကိုလည်းရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်သည်။

- (၃) တိုက်နယ်ကောင်စီ ပဌမအကြိမ် ဘုန်းပသော အစည်းအဝေးတွင် မိမိတို့အထဲမှ လူကြီးတဦးကို တိုက်နယ်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ တိုက်နယ်ကောင်စီ၏ ပဌမအစည်းအဝေး ကျင်းပ၍ ဥက္ကဋ္ဌရွေးကောက်ပြီးသည့်တိုင်အောင်၊ ဆောင်ရွက်ရန် ရှိသည့်ကိစ္စအပင်တို့ကို ယခင်တိုက်နယ် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (၄) တိုက်နယ်ကောင်စီ၏ သက်တမ်းသည် ငါးနှစ်ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် တိုက်နယ်ကောင်စီ၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသော်လည်း၊ တိုက်နယ်ကောင်စီ အသစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီးသည့်အထိ၊ ကောင်စီဟောင်းသည် တာဝန်ဝတ်တရားများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ တိုက်နယ် ကောင်စီလူကြီးဟောင်းအသီးသီး၌ နောက်ထပ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်အရွေးခံနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- (၅) တိုက်နယ် ကောင်စီလူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌတဦးဦးသည်၊ ပုဒ်မ ၉ -က တွင် ဖော်ပြပါ အကြောင်းတရပ်ရပ်ကြောင့် မိမိနှင့် သက်ဆိုင်သော ကျေးရွာကောင်စီ လူကြီးအဖြစ်မှ ရပ်စဲခဲ့သော်၊ တိုက်နယ်ကောင်စီလူကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှလည်း ရပ်စဲသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (၆) အရေးပိုင်သည်၊ တိုက်နယ်ကောင်စီလူကြီးအသီးသီးနှင့် တိုက်နယ်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကို ပုဒ်မ ၈၊ ပုဒ်မခွဲ (၆) ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကြောင်းတရပ်ရပ်ကြောင့် ရာထူးမှ နုတ်ပယ်နိုင်သည်။
- (၇) ပုဒ်မခွဲ (၂) နှင့် (၃) ၌ ဖော်ပြသော ရွေးကောက်ရေးကိစ္စ အဝဝတို့ကို နည်းဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ ”

၅။ ။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၉ နောက်တွင်၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၉-က၊ ပုဒ်မ ၉-ခ နှင့် ပုဒ်မ ၉-ဂ အဖြစ် ငြင်းသွင်းရမည်။

“ ၉-က။ ။ ရွာသူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျေးရွာကောင်စီလူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ်ကောင်စီလူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌသည်—

- (၁) သေဆုံးသော်၊
- (၂) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သော်၊
- (၃) ဤအက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ လူကြီးအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းသော်၎င်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်းသော်၎င်း ခံရသော်၊

(၄) နည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း အစည်းအဝေးများကို တက်ရောက်ရန် မျက် ကွက်ခွဲသော်။

(၅) မိမိအရှေးခံရသော ကျေးရွာတွင် ဆက်လက် နေထိုင်ခြင်းမပြုဘဲရွှေ့ပြောင်းသွားသော်

တို့လူကြီး၏ နေရာသည် လစ်လပ်သည် ဟု မှတ်ယူရမည်။

၉-ခ။ ။ပုဒ်မ ၉-က အရ လူကြီးတဦးဦး၏ နေရာလစ်လပ်ခဲ့သော်။ ထိုနေရာကို နည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်း ထား သည့် အတိုင်း ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ရွေးကောက်ခြင်းဖြင့် ဖြည့်သွင်း ရမည်။

၉-ဂ။ ။၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်း (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာ တည်သည့်နေ့မှ ခြောက်လအတွင်း ကျေးရွာ ကောင်စီ နှင့် တိုက်နယ်ကောင်စီအသစ်များကို ရွေးကောက်တင် မြှောက်ရမည်။ ထိုသို့ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့်အခါ လက် ရှိ ကျေးရွာကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ ကျေးရွာကောင်စီ လူကြီးများ၊ တိုက်နယ်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌများ နှင့် တိုက်နယ်ကောင်စီ လူကြီး များ၏ ရာထူး သက်တမ်းသည်၊ ကျေးရွာကောင်စီနှင့်တိုက်နယ် ကောင်စီအသစ်များ ရွေးကောက် တင်မြှောက်သည့်နေ့တွင် ကုန် ဆုံးသည် ဟု မှတ်ယူရမည်။ ’’

၆။ ။အဆိုပါအက်ဥပဒေ၏ပုဒ်မ ၁၅ အစား၊ အောက်ပါကိုပုဒ်မ ၁၅ အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“ ၁၅။ ။တိုက်နယ်ကောင်စီ၏ စီရင်ချက်ကို ဆိုင်ရာ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးက၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး ခန့်ထားခြင်း မရှိသေးမီအတွင်း၊ ပုဒ်မ ၁၉ အရ အာဏာ အပ် နှင်းခြင်းခံရသော ဆိုင်ရာ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်က ပြင်ဆင်နိုင် သည်။ ထိုနယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်သည်၊ တိုက်နယ်ကောင်စီ စီရင်ပြီး အမှုကို မူလအမှု စစ်ဘိသက္ကသို့ အရေးယူ၍ ရပ်ရွာထုံးတမ်းစဉ်လာ နှင့် အညီ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည်။ သို့ရာတွင် နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်သည်၊ ဤပုဒ်မအရ အရေးယူရာတွင်၊ ပုဒ်မ ၁၉ ၌ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်း လမ်းအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ”

၇။ ။အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၅ နောက်တွင်၊ မအာဂ်ပါကို ပုဒ်မ ၁၅-က အဖြစ်ထည့်သွင်းရမည်။

“ ၁၅-က။ ။ရုံးခွန်တော် အက်ဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ကျေးရွာကောင်စီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ်ကောင်စီ သည်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ တရားမမှုကိုဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုကို ဖြစ်စေ၊ ကြားနာဆုံးဖြတ်ရသည့်အခါ၊ အမှုလက်ခံကြေးကိုဖြစ်စေ၊

ကြားနာဆုံးဖြတ်ကြေးကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်ခုစလုံးကိုဖြစ်စေ၊ ကြေးငွေ ဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် တန်ဖိုးညီမျှသော အရာဝတ္ထုပစ္စည်းဖြင့် ကောက်ခံရယူနိုင်သည်။ အမူလက်ခံကြေးနှင့် ကြားနာဆုံးဖြတ် ကြေးများသည်၊ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးက နည်းဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် နှုန်းများအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်ဖြစ်။ ၎င်းတို့မှ အပ ကျေးရွာကောင်စီသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တိုက်နယ် ကောင်စီ တည်၊ မိမိတို့ ကြားနာဆုံးဖြတ်ရသော အမှုကိစ္စများအတွက် အခြားမည်သည့်အခွန်တော်ကိုမျှ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခကြေး ငွေကိုမျှ၊ ကောက်ခံရယူခြင်းမပြုရ။ ဤကဲ့သို့ကောက်ခံရရှိသော အမူလက်ခံကြေးနှင့် ကြားနာဆုံးဖြတ်ကြေးများကို အမူလက်ခံ ကြားနာဆုံးဖြတ်ရသော ကောင်စီလူကြီးများသည်၊ နည်းဥပဒေ များ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်း ခွဲဝေယူနိုင်သည်။ ”

၈။ ။အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၄ တွင်၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မခွဲ(၇) အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“(၇) ဤပုဒ်မအရ၊ အရေးပိုင်က ထုတ်ပေးသော လိုင်စင်များအတွက် ကောက်ခံသော လိုင်စင်အခများသည်၊ နိုင်ငံတော် သမတက နည်းဥပဒေများတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နှုန်းအတိုင်းဖြစ်ရမည်။ ”

၉။ ။အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၈ နောက်တွင်၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၃၈-က အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“၃၈-က။ ။ပုဒ်မ ၃၇ နှင့် ပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ ကော်လိတ်တော်အရာရှိ ကထုတ်ပေးသော ယစ်မျိုးလိုင်စင်များအတွက် ကောက်ခံသော လိုင်စင်အခများသည်၊ နိုင်ငံတော် သမတက နည်းဥပဒေများ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နှုန်းအတိုင်းဖြစ်ရမည်။ ”

၁၀။ ။အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၉ အစား၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၃၉ အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“၃၉။ ။နိုင်ငံတော် သမတက ဤကိစ္စ အလို့ငှါ ထုတ် ပြန် သော ယေဘုယျ၊ သို့တည်းမဟုတ် အထူးနည်းဥပဒေများနှင့် ဖြစ်စေ၊ ယေဘုယျ၊ သို့တည်းမဟုတ် အထူးအမိန့်များနှင့် ဖြစ်စေ၊ မဆန် ကျင်စေဘဲ၊ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးသည်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်း တဝန်း လုံးတွင် သော်၎င်း၊ တစ်ဝက်တဒေသတွင်သော်၎င်း၊ ရွာအတွင်း၌ ဖြစ်လျှင်၊ တနှစ်တွင် တအိမ်လျှင် ငွေလေးကျပ်ထက်မပိုသော နှုန်းဖြင့် အိမ်ခွန်စည်းကြပ်နိုင်၍၊ ရွာပြင်၀ မည်သည့်နေရာ၌မဆို ဖြစ်လျှင်၊ တနှစ်တွင် တအိမ်လျှင် ငွေတဆယ့်နှစ်ကျပ်ထက် မပို သော နှုန်းဖြင့် အိမ်ခွန်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

ရွှင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် ချင်းရေးရာဝန်ကြီးသည် ဤပုဒ်မအရ အိမ်ခွန် ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ လုံးဝလွတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစားကို အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ကျေညာခြင်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်ပြင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းတယောက် အပေါ်တွင် စည်းကြပ်သော အိမ်ခွန်ကို မည်သည့် အရာရှိများသည်၊ မည်သည့် အကြောင်းများကြောင့် လျှော့ပေါ့ ပယ်ဖျက်နိုင်ကြောင်း ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ ”

၁၁။ ။ အဆိုပါအက်ဥပဒေ၏ပုဒ်မ ၄၁ အစား၊ အောက်ပါကို ပုဒ်မ ၄၁ အဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။

“ ၄၁။ ။ ဤအက်ဥပဒေအရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စများ အတွက် ၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၉ အရ ၎င်း—

- (က) နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်ကချမှတ်သောမည်သည့်အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်ကိုမဆို အရေးပိုင်က ပြင်ဆင်နိုင်သည်။
- (ခ) အရေးပိုင်က ချမှတ်သောမည်သည့်အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်ကိုမဆို တိုင်းမင်းကြီးကပြင်ဆင်နိုင်သည်။
- (ဂ) တိုင်းမင်းကြီးက ချမှတ်သော မည်သည့်အမိန့်၊ သို့တည်းမဟုတ် စီရင်ချက်ကိုမဆို နိုင်ငံတော် သမတက ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ ”